

ELIF KEY • Bize İki Çay Söyle...

ELİF KEY 1972'de İstanbul'da doğdu. Marmara Üniversitesi Ekonomi Bölümü'nü bitirdi. 1992 yılında bir kadın dergisinde gördüğü ilanda "Bir gençlik dergisi için yazısına güvenenleri bekliyoruz" yazıyordu; kalktı gitti, kapıyı Kanat Atkaya açtı. O yıldan bu yana çeşitli gazete ve dergilerde, televizyon ve radyolarda muhabir, editör olarak çalıştı. 2013 yılından beri New York'ta yaşıyor.

İletişim Yayınları 2118 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 338

ISBN-13: 978-975-05-1713-6

© 2015 İletişim Yayıncılık A. Ş.

1. BASKI 2015, İstanbul

EDİTÖR Kıvanç Koçak

KAPAK Suat Aysu

KAPAK FOTOĞRAFI Esra Özdoğan

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Ayla Karadağ

BASKI ve *CLT* Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 12064

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi B Blok 6. Kat No. 4NB 7-9-11

Topkapı 34010 İstanbul Tel: 212.613 38 46

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 10721

Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

ELIF KEY

Bize İki Çay Söyle...



Efe'ye...

İÇİNDEKİLER

<i>SUNUŞ</i>	9
<i>Buna tıpta büyüme mi deniyor?</i>	11
<i>En çok kimi sevdin?</i>	15
<i>Anne olmasaydın anlardın!</i>	21
<i>Annen seni arkadaş olarak ekledi!</i>	25
<i>13 yaşında yaşlandılar!</i>	29
<i>Bütün ekmekler taş</i>	33
<i>Buraya bakma</i>	37
<i>Ayı Kız İstanbul'da</i>	39
<i>O çocuk o kitabı okuyacak</i>	41
<i>On binlerin sevdiği bir delilik hikâyesi</i>	43
<i>Haritalar bazen yer göstermez</i>	47
<i>Stoklarımızda o yaşlılardan kalmadı!</i>	49
<i>Hayatımız olmuş Pierre Loti My Hill</i>	53
<i>Özürü bekleyen kumrular gibi</i>	55
<i>Anlatınca komik olmayacak!</i>	57

<i>Hiç sordun mu kendine?</i>	63
<i>Bak kim var telefonda?</i>	67
<i>Vim ve toz bezi...</i>	71
<i>Rüyaydı kâbus oldu</i>	75
<i>Ölüm ilanlarıyla cam silinmez</i>	77
<i>The future is taslak</i>	81
<i>Bu günler geçecek derdin!</i>	85
<i>Vasatın askerleriyiz</i>	89
<i>Bugün de geçti!</i>	93
<i>Bize iki çay söyle, biri demli...</i>	97
<i>Türkiye kiminle gurur duyuyor?</i>	101
<i>"Düzelince dönersiniz"</i>	105
<i>Apoletsiz paşalar</i>	109
<i>Her yer Zülfü kayıyor!</i>	113
<i>Arkadaşlıklar biter</i>	117
<i>Âlem tostosçu olmuş</i>	119
<i>Kalplerimiz kurumasin diye...</i>	121
<i>Özet: Beş kelime...</i>	125
<i>Cenfır'la Ahmet Kaya...</i>	129
<i>11 ayın sultanı</i>	131
<i>1999'da kaç yaşında olacağız?</i>	135
<i>Zeytinyağlıya bir şeker</i>	139
<i>Son kullanma tarihi</i>	143
<i>Şahitlik eder misiniz?</i>	149
<i>Gelsene balkonda oturalım, yeni yıkadım</i>	157

Buna tıpta büyümek mi deniyor?

Daha 12 Eylül darbesi olmamıştı.

Evlerin salonlarında çocuklar etkilenir mi diye düşünülmez, yemek masasına kadar inen bir dumanın içinde sigara içilirdi.

Pimapen denen manasız malzeme keşfedilmemişti. Bulduğun balkonu kapatmak ayıptı.

Çocuklar o açık balkonlarda yere yatar, sokaktan geçen arabalara soğan patates atardı. Soğan patates ucuzdu, annenle baban da fark etmezdi!

Hayat pahalılığı denilen şeyi bilmediğimiz yıllardı.

Tek kişinin para kazandığı evlerde anneler kürk giyer, gazinolara gidilir, meyhanede piyanist şantörün yanında, babanın elinde mikrofon, annen babana âşık(mış) gibi bakarken çekilen fotoğraflar salon masasının üstünde sabahı beklerdi.

Öyle “çocukları evde bıraktık” da “aman efendim bunların iç sesleri ne der?”, ‘gururu incinir mi?’ gibi endişelerle pedagoğlara koşulmayan günlerdi.

Okullara çuvalla para filan dökülmezdi.

Herkeste siyah bir önlük, en büyük dert, yakanın boynumuza kesip kesmemesiydi.

En yakın okul, en yakın önlükçü, hangi öğretmene düştüysen, bitti gitti!

Kokulu silgi daha yoktu.

Renkli televizyon hiç görmediğimiz bir akrabamızın evindeki uzay aracı gibiydi.

Anadol'u inekler yiyordu.

Ve galiba aslında hiçbir şey yoktu.

Öyle duruyorduk.

Duruyordum.

Durmak iyiydi, eğleneliydi.

Çünkü o zaman anneannem vardı.

Anneannenin hayatta olması, demenin ne olduğunu kimse annem kadar bilmedi.

Annem gençti. Babam da...

Biz küçük...

Anneannemin bir sokak ötede oturmasının ne demek olduğunu da annemden daha iyi kimse bilmiyordu.

“Hadi siz anneannenize” cümlesi evde bir müjdeydi.

Çünkü anneanneye gitmek sonsuz oyun oynamak demektir.

“Kuzum” diye açardı anneannem kapıyı. Girer girmez ağzına bir şeyler tıkıştırır birisini sevmek ne kadar zorsa, anneanneni sevmek o kadar kolaydı. Yataktan üşüyerek inen çocuklar anneannesini görünce ısınır, sebebini bilmezdi. Koca bir tabağın içine ılık çay doldurur, çayın içine ekmekler atar, bir de patatesleri küçük küçük doğrar yumurtayla karıştırırdı.

Anneannemin pazar çantaları vardı. “Laylon” derdi. “Şu laylonları da ceplerimize tıkıştıralım” Ellerini boş tutardı, bizim elimizi tutabilmek için. Her yere taşırdı bizi, ama her yere. Komşuya pazara bakkala parka...

Pazarda “Torunuma güzel elmalardan ver” derdi. Eve el-

malar ve civcivlerle döndüğümüz günlerde, annem annesine “Anne şu civcivlerden almayın diye kaç kere daha söyleyeceğim!” diye azarı bastığında, gözlüklerini şöyle bir burunun ucundan geriye iter, “Karışma sen, biz balkonda bakıyoruz onlara” derdi. Annemin derdi boyalı civciv, anneannemin derdi çocuklarında yaptığı hataları torunlarında yapmamaktı.

Parkta salıncak sırası beklememe dayanamaz, çocuklara çaktırmadan “Hadi bak bu daha küçük, sen çok sallandın” derdi.

Anneannem hayatımın en büyüğü dekoruydu.

Evinde karıştırmadığım yer kalmazdı.

Elbiselerini giyip, numaralı gözlüklerini takıp dolaşma-gülerdi.

Bir gün hadi dedi, gel bir dolaşmaya çıkalım.

Otobüse bindik. Köye gidiyorduk.

Sivrihisar senin, Çifteler benim.

Paltosunun cebinde iki portakal. Annemle babamı da köye varınca aramıştı: “İşinize gücünüze bakın, biz köydeyiz.”

Köyde akrabalarına anlatırdı, “Bir alışsın hele, sonra yanaşır size.”

Kaç katlı ev, tuvalet bahçede, anneannem “Hadi,” derdi, “fırla, bahçede yüzünü yıka, sonra da kümese, seni bekliyor tavuklar.”

Ben, tavuklar beni yolacak mı diye korka korka kümese yürürken anneannem ağacın arkasına saklanıp bana bakardı. Ben saklandığımı bilirdim, o da kümesten yumurtaları alıp geleceğimi.

“Ağaçların tepesine çıkıcam” diye tutturduğumda önce o turmanır, elimi tutmak için dala tutunur beklerdi.

Caddebostan Migros, Caddebostan Maksim Gazinosu’yken, “Sana bir sürprizim var” dediğinde sahnede Beyaz Kelebekler vardı.

Biz en öndeydik. Anneannem arkadaşlarıyla ne güzel eğleniyordu. Dolmalar duruyordu masanın üzerinde, bir de salatalıklar. Birkaç bardak da meşrubat. Bana kayısı getirmişti garsonlar.

Daha çok gidecektik gazinoya, daha çok parkta “Hadi,” diyecekti başka çocuklara, “bu küçük, bırak bu binsin.” Ama olmadı. Önce saçları döküldü, sonra yüzü küçüldü, hasta yatağında gazete kâğıtlarından uçak yapıyordu hâlâ. “Gel kuzum,” diyordu, “seninle uçağa bineceğiz, Almanya’ya gideceğiz.” Gidemedik. Bir gün küt diye hastalanmış, güm diye ölmüştü.

Çok ağladım. Dünyanın bütün anneanneleri gitmiş, bütün çocukların ev karıştırma izinleri kalkmış, parklardaki bütün salıncakları bana verseler olmayacakmış gibi ağladım.

Kimse annemden çok ağlamadı. Annemin annesi gitti, her gün konuştuğu insan yok oldu, annemin kronometresi sıfırlandı, bilgi bankası silindi, hayatından “Anneme sorarım” cümlesi gitti.

Benim de fonda Altın Kelebekler’in şarkı söylediği, Heidi’yle Peter’i kardeşim, Eskişehir’i Almanya sandığım dekorum başıma yıkılmıştı.

Şimdi arkadaşlarımın annelerini kaybettiği, onların çocuklarının anneannelerini kaybettiği yaştayım. Her kayıpta arkadaşlarımın arşivi siliniyor. Her kayıpta bir çocuğun dekoru yıkılıyor.

Buna da tıpta “büyüme” deniyor.

En çok kimi sevdin?

15 yaşındayım. Silivri’de yazlıktayız. Allahın belası sakallı bebek efsanesinin çıktığı zamanlar.

“Anne,” diyorum, “hemen bana para ver, *Tan* gazetesi alamam lazım.” Eve *Cumhuriyet*’le *Milliyet*’ten başka gazete sokmayan annem, “Gerek yok,” diyor. “Var,” diyorum. “Sakallı bebeği okumam lazım.” “Böyle uyduruk şeylere inanmayın,” diyor. “Uyduruk değil,” diyorum, “konuşuyormuş.”

Gazetenin manşeti bu: Sakallı bebek konuştu! Yanında bir ilüstrasyon. Gözleri mavi, az saçlı, sakallı bir bebek.

Yok bebek doğar doğmaz konuşmaya başlamış, yok birkaç güne kıyamet kopacakmış.

Büyükler bize gülüyor. “Evladım, bu gazeteye inanmayın, yok böyle bir şey,” deseler de yazlığın marketinde toplantılar yapıyoruz. Sakallı bebek yazlığa gelirse ne yapacağız? Sakallı bebeği karşılama komitesi önce bir derdini öğrenecek, mantıksız gelirse ağzını burnunu kıracağız.

Aramızdaki en bilmiş olan (muhtemelen düzenin bekçilerinden biri olmuştur büyüyünce) sitenin bekçisine haber vermemiz gerektiğini söylüyor. Hepimize, güvenliği sağla-

makla sorumlu olduğunu, onun işi olduğunu, yoksa niçin maaş aldığını anlatıyor.

Kardeşim gülüyor. “O garip pabuç korkar sakallı bebekten” diyor. Biz bekçinin havalı olsun diye ayağına büyük ayakkabılar giydiğini düşünüp, garip pabuç desek de, fakir olabileceğini aklımıza getirmiyoruz. Zaten epey huzursuz bir adam, ağzından düşürmediği duduğüyle sadece gü-rültü yapıyor, karısına çok kötü davranıyor ve hiçbirimizi sevmiyor.

Bilmiş olanımızın önerisi reddedilse de bir çözüm bulamamış halde, geceleri korkudan merdivenlere tespih böceği gibi dizilip sakallı bebek bizi öldürmesin diye dua ediyoruz.

Yine bir sakallı bebek toplantısına katılmak için kardeşimle başka bir arkadaşlarımıza doğru yürürken bir ses duyuyoruz: “Küçüüüük!” Ben ablayım, kardeşim küçük, ancak kardeşim oralı bile olmadan, “Sana diyor” deyip kafasını çeviriyor. “E, ben ablayım!” “Fark etmez bence sana dedi, sen küçüksün” diyor!

Yazlığının terasından seslenen teyzeye çaresizce ‘Ben mi?’ diyorum. “Hah sen sen!” diyor. “Efendim teyze?” “Sen avukatın kızı değil misin?” “Evet benim.” “Gel gel, kardeşin de gelsin.”

Terasına yaklaşıyoruz. Epey kilolu birisi. “Ne oldu acaba?” “Atla bakiyim sen duvardan” diyor. O kadar çaresizim ki. Kardeşime bakıyorum. Duvarın öte tarafında küçük bir domuz gibi duruyor. Asla göz teması kurmuyor.

Teyze bir anda elime bir cımbız tutturup, “Bak, bak çemenin altında iki üç tane sakal çıktı da alamadım. Sen alı-ver!” diyor.

Allah seni kahretsin teyze! “Ben bilmem, alamam” diyorum. “Haaaayınır! Hiç bilmem olur mu? O kadar kolejlere gidiyorsun, bak alırsın şıp diye, hiç zor değil.”

Arkama bakıyorum. Kardeşim yok. Kendini çimenlere at-

miş, “Ayy şimdi altıma işiycem, Allaaaah!” diye bağırarak gülüyor.

Kolejle ne alakası var hiç bilmiyorum.

Tezenin çenesinin altında çıkan kıllarını söktükçe, “Hah! Bak gördün mü zor muymuş? Diğerini de al” diyor. Çok çok sinirleniyorum. Hem teyzeye, hem kardeşime. Duvardan bahçeye geri atlarken, tek bir derdim var: Ebru’yla bir ömür nasıl geçecek? Kardeş dediğin böyle olur mu?

Oluşmuş.

Büyürken dev dövüşüyoruz. Dört mevsim birbirimizi öldürme planları yapıyoruz. Birbirimize tehdit mektupları yazıyoruz.

“Senin bugün bana söylediğin beş eşşek, bir domuza karşılık bana simli silgini verirsen bu kağıdı anneme vermeyeceğim” Annemin kapıyı çalmasıyla kağıtlar yırtılıyor, silgiye karşılık defter veriliyor. Konu kapanıyor. Yanak yanağa annemi karşılayıp, ne kadar iyi anlaştığımızı anlatıyoruz. Annem yemiyor. Çünkü iki dakika sonra masanın altından birinin kolunu, bacağını büküren yine biziz.

O benden daha çalışkan, ben duvarlara bakıp hayaller kurduğum için hep ikmale kalıyorum. Odamın kapısını açıp, “Senden aşırı sıkılıyorum. Kendini ne sanıyorsun sen? Neymiş Alman edebiyatını okumayı seviyormuş. İyi ki bir Almanca biliyorsun” deyip kapımı hızla çarpıp, odasına gidip Fairground Attraction dinlemeye başlıyor.

Annemin kıyafetlerini giyip, Ajda Pekkan’la dans ediyor. En çok Gülşem Bubikoğlu’nu seviyor, Erol Evgin’den aldığı imzalı fotoğrafı salona koymak istiyor, hayır bunun ne işi var burada deseler de, büfenin camına iliştiriyor. “Küçük hayranım Ebru’ya sevgilerimle, Erol Evgin.”

Evdde sıkılırsa videocuyu arıyor, “Bize beş bölüm Dallas, üç-dört tane de korku filmi, musluklardan kan aksın yalnız!” Allah kahretsin diyorum, ne manyak bir insana denk

düştüm. Ben okul yüzünden Dürrenmatt okuyorum, o Çatı serisini. “Oku oku da zaten Almancadan çakacaksın,” Haklı. Çakacağım.

18 yaşında ehliyetini alıyor, evde ilk araba da ona alınacak. Benim umurum değil, dolmuşta uyuyakalıp Bostancı’ya gidip gidip geliyorum. Karlı bir gece Roxy’e gidip, “Bize bir şey olmaz!” deyip arabayı köprüden geçirirken, “Sus ve besmele çek, ölürsek annem çok kızar” diye bana çemkiren yine o.

Eve yedi milyon bismelenin ardından varınca ne kadar iyi bir şoför olduğunu anlatıyor. Sigara içmeye ilk o başlıyor. “Gel be iç, bak nefis sohbet ederiz, yanına da iki tane Türk kahvesi, tütürürüz.” Sohbet uğruna sigaraya başlıyorum.

Eveden beraber çıktığımız zamanlar, “Ay Allah aşkına uzak yürü benden, senin şu büyük gri tişörtlerinden ve hırkalarından aşırı sıkılıyorum” diyen de o.

O hep gülüyor, ben hep bakıyorum. Annemle babamla yedi şiddetinde geçinemiyorum, o ballı börek. Onun eve girişi bile farklı. “Karşıdan karşıya geçerken tam önümden sinek geçti”ye kadar anlatıyor. Ben pek konuşmuyorum.

Günlüklerimiz var. “Koca kafalının teki şu Elif, hiç sevmiyorum” diye benden bahsediyor sevgili günlüğüne, “yarın görüşürüz canım günlüğüm, bakalım yarın bundan neler çekeceğiz?” yazıyor. “Bundan” dediği de benim. Yok efendim benim harçlığım azmış, onun başarıları yüzünden harçlığı çokmuş. Tamamen atıyor. Ben de günlüğüme o çocuğun ona değil bana baktığını yazıyorum. Tabii ki ben de tamamen atıyorum.

Sonra bir gün geliyor. Palavrayı bırakıyoruz. Kılıçlar ortadan kalkıyor. Bir çift el hep omzumda.

Düşüyorum, beni o ayağa kaldırıyor.

Ben gülerken o ağlıyorsa, ben de ağlamaya başlıyorum.

Onu üzen beni de üzüyor, beddualarımız çift kaplan gücünde tutuyor.

Ona depresyon hırkalarımı veriyorum. “Güzelmış be senin tarzın” diyor. Son ses Ahmet Kaya dinleyip, misafirlere alınan bütün şamfistukları yiyip, evdeki bütün tombik Efesleri içip, odamızda sarhoş olup, annemden çorba, babamdan kusmak için leğen istiyoruz.

Aşırı mesafeler giriyor aramıza, uzak ülkelere düşüyoruz. Başka ülkelerden aldığımız memleketimkart'lara paraları bayılıp, birbirimizi arayıp, her gün saatlerce konuşuyoruz.

O bu dünyaya gemiler yapmak bense gemiler yakmak için gelmişiz. Bir gün bile niye yaktın demiyor. Yaktığım gemileri hep kardeşim tamir ediyor.

Tek başıma yürüdüğümü sandığım zamanlarda birden gölgesi, sonra kendisi çıkıp geliveriyor. Nasıl bir darlığa düşsek düşelim, zifiri karanlıktan ferah yollara çıkıyoruz.

Kör olduğumu sandığım her an tüm çözümleri, tüm aklı, tüm merhameti ve iyi kalpliliğiyle yanımda bitiyor, yeniden görmeye başlıyorum. Bir sır değil artık. Ben hayatta en çok kardeşimi seviyorum.

Bir de şu hayatta da en çok kardeşini sevenleri seviyorum. Müsaadenizle kardeşini çok sevenlerin sevgililer gününü kutluyorum!

Gerisi palavra.